

EDUKACJA FILOZOFICZNA
PROGRAM NAUCZANIA
PRZEZNACZONY DLA KLAS I – III GIMNAZJUM
W RAMACH REALIZACJI ŚCIEŻEK EDUKACYJNYCH

opracowała: mgr Halina Rachańska- Miszczyszyn

TEMAT	TREŚCI NAUCZANIA	CELE EDUKACYJNE	PO REALIZACJI TEMATU UCZEŃ POTRAFI	KORELACJA PRZEDMIOTOWA
Pojęcie prawdy historycznej	-Źródła historyczne. -Czas historyczny. -Pojęcie „człowiek”. -Etapy rozwoju człowieka. -Pojęcie pracy.	-Wyjaśnienie etymologii słów: historia, praca; -Przedstawienie klasycznej definicji prawdy; -Omówienie pojęcia prawda historyczna; -Wyjaśnienie roli pracy w rozwoju człowieka.	-wskazywać i podzielić źródła hist., -podać klasyczną definicję prawdy, -przedstawić i uzasadnić rolę pracy w rozwoju człowieka, -twórczo rozwiązać zarysowane problemy.	-historia, -wiedza o społeczeństwie, -biologia,
Prawo moralne we mnie- czyli rzecz o pierwszych kodeksach prawnych	-Pierwsze organizacje państwowe. -Powstanie cywilizacji. -Kodeks Hammurabiego. -Monarchia despotyczna. -Kodyfikacja prawa w starożytnym Rzymie.	-Omówienie warunków powstania pierwszych państw, cywilizacji; -Ukazanie wpływów położenia geograficznego -Wyjaśnienie pojęcia „prawo”, „kodeks”, „despota”, „monarchia” -Zapoznanie z pierwszym prawem skodyfikowanym.	-omówić zależności między położeniem geograficznym, a rozwojem cywilizacji, -pracować z tekstem źródłowym, -prawidłowo definiować poznane pojęcia, -oceniać pierwszy kodeks w dziejach ludzkości, -omówić cechy monarchii despotycznej.	-geografia, -historia, -wiedza o społeczeństwie,
Kultura grecka	-Narodziny filozofii. -Najwybitniejsi przedstawiciele filozofii starożytnej: Sokrates, Platon, Arystoteles.	-Etymologia słowa „filozofia”; -Wdrożenie do refleksji i logicznego myślenia; -Przedstawienie największych mędrców epoki starożytnej; -Kształtowanie wrażliwości moralnej.	-lepiej rozumieć siebie i drugiego człowieka, -logicznie wnioskować, -przedstawić i scharakteryzować dokonania Platona, Sokratesa, Arystotelesa.	-historia, -język polski, -sztuka, -wiedza o społeczeństwie,

Systemy ustrojowe w epoce starożytnej	<ul style="list-style-type: none"> -Monarchia absolutna. -Narodziny demokracji. -Republika rzymska. 	<ul style="list-style-type: none"> -Wyjaśnienie pojęć: absolutyzm, despotyzm, tyrania, demokracja, republika; -Omówienie struktury władzy w poszczególnych typach ustroju; -Dokonanie porównania demokracji ateńskiej i współczesnej. 	<ul style="list-style-type: none"> -efektywnie współpracować w zespole, -publicznie uzasadniać swoje stanowisko w omawianej kwestii, -scharakteryzować omawiane formy ustroju, -korzystać z różnych źródeł informacji, -przedstawić logiczną argumentację. 	<ul style="list-style-type: none"> -historia, -wiedza o społeczeństwie, -język polski, -godzina wychowawcza,
Koncepcja człowieka w średniowieczu	<ul style="list-style-type: none"> -Poglądy św. Augustyna. -Dualizm duszy i ciała. -Miejsce człowieka w hierarchii społecznej. -Rola kościoła w kształtowaniu poglądów o człowieku. 	<ul style="list-style-type: none"> -Wyjaśnienie pojęć: „dualizm”, „teizm”, „teologia”; -Omówienie stanów społecznych średniowiecza; -Wskazanie na sens ludzkiego życia według teorii świętego Augustyna i Tomasza. 	<ul style="list-style-type: none"> -omówić poglądy głoszone przez średniowiecznych filozofów, -przedstawić strukturę społeczeństwa w średniowieczu -omówić rolę kościoła, -korzystać z różnych źródeł informacji. 	<ul style="list-style-type: none"> -historia, -wiedza o społeczeństwie, -język polski, -sztuka,
Renesans i humanizm -nowy obraz świata i człowieka	<ul style="list-style-type: none"> -Powrót do idei starożytnych. -Ideały życia i człowieka. -Uniwersalizm przedstawicieli Odrodzenia. -Hasła humanistów. 	<ul style="list-style-type: none"> -Przedstawienie typowego obrazu człowieka Renesansu; -Omówienie pojęć: „humanizm, renesans” -Pokazanie różnicę między poglądami głoszonymi przez humanistów a filozofią średniowiecza. 	<ul style="list-style-type: none"> -wymienić przedstawicieli Renesansu, -omówić głoszone przez nich hasła, -porównać poglądy przedstawicieli Odrodzenia z głoszonymi przez filozofów średniowiecza, -rozwiązywać problemy w sposób twórczy. 	<ul style="list-style-type: none"> -język polski, -historia, -sztuka, -godzina wychowawcza,
Wielkie religie świata	<ul style="list-style-type: none"> -Powstanie chrześcijaństwa. -Podział religii chrześcijańskiej. -Islam. -Zagadnienie wojen religijnych. -Tolerancja religijna. -Ekumenizm. 	<ul style="list-style-type: none"> -Omówienie doktryn religijnych chrześcijan i muzułmanów; -Wskazanie znaczenia i roli religii dla człowieka i przemian cywilizacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> -dokonać analizy porównawczej między religiami, -korzystać z różnych źródeł informacji, -pracować w grupach, -prezentować swoje poglądy na forum klasy, -omówić rolę religii dla ludzi, -rozumieć zagadnienia ekumenizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> -język polski, -historia, -sztuka, -religia,

Wiek Oświecenia-wiekem wiary w rozum	-Główne założenia filozofii Oświecenia. -Racjonalizm i empiryzm. -Przedstawiciele filozofii. -Wielka Encyklopedia Francuska. -Polskie Oświecenie.	-Zapoznanie uczniów z głównymi założeniami filozofii oświecenia; -Przybliżenie postaci Jeana-Jacquesa Rousseau, Monteskiusza, Woltaire'a, J.Locke'a, Stanisława Staszica, Hugo Kołłątaja; -Omówienie założeń Encyklopedystów; - Wyjaśnienie na czym polega nowa droga dochodzenia do prawdy.	-wyjaśnić główne założenia zawarte w poglądach przedstawicieli filozofii Oświecenia, -omówić racjonalizm i empiryzm jako drogi poszukiwania prawdy, -podać przykład zastosowania tych metod w obecnej dobie, -przeprowadzić dyskusję na zadany temat, -korzystać z różnych źródeł informacji.	-język polski, -historia, -wiedza o społeczeństwie, -godzina wychowawcza, -sztuka,
Liberalizm	-Założenia liberalizmu. -Rodzaje liberalizmu. -Podział władzy. -Konstytucja. -Zagadnienie wolności.	-Omówienie warunków narodzin liberalizmu; -Wyjaśnienie głównych założeń nowej myśli filozoficznej; -Przybliżenie zagadnień związanych z odbiciem idei liberalizmu w różnych dziedzinach życia; -Omówienie zagadnienia wolności.	-korzystać z różnych źródeł informacji, -analizować zaistniałe zmiany, -omówić idee zawarte w teorii Monteskiusza, -dokonać porównania z poglądami głoszonymi wcześniej, -rozumieć znaczenie Konstytucji, -wskazać kontynuację tych założeń w czasach współczesnych.	-historia, -język polski, -wiedza o społeczeństwie,
Pozytywizm kontra Romantyzm	-Hasła epoki pozytywistycznej. -Praca u podstaw. -Praca organiczna. -Emancypacja kobiet. -Przedstawiciele pozytywizmu.	-Zapoznanie z podstawowymi założeniami pozytywistów, -Prezentacja postaci i ich dzieł (Kazimierz Twardowski, Karol Libelt, August Cieszkowski, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, August Comte, Soren Kierkegaard, Karol Marks, Fryderyk Engels.)	-omówić hasła pozytywistyczne, -wskazać sposoby obrony Polaków przed wynarodowieniem, -pracować w grupie, -prawidłowo wnioskować, -zna przedstawicieli Pozytywizmu.	-historia, -język polski,

Zagadnienie totalitaryzmu	-Pojęcia: dyktator, nazizm, faszyzm. -Podział rasy ludzkiej w doktrynie Adolfa Hitlera.	Wyjaśnienie nowych pojęć; Przedstawienie poglądów A. Hitlera; -Analiza zjawiska totalitaryzmu; -Omówienie skutków faszyzmu.	-przedstawić poglądy nazistów, -poprzeć przykładami zjawisko totalitaryzmu, -dostrzegać skutki tej ideologii, -analizować tekst źródłowy.	-historia, -język polski, -wiedza o społeczeństwie,
Marksistowska koncepcja człowieka i społeczeństwa	-materializm dialektyczny, -materializm historyczny, -możliwości poznania człowieka, -etyka dialektyczna.	Przybliżenie marksistowskiej dialektyki jako metody poznania; -Wyjaśnienie czynników mających wpływ na rozwój człowieka; -Wyjaśnienie twierdzenia „byt określa świadomość”.	-rozumieć teorię filozofii marksistowskiej, -pracować z tekstem, -pracować w grupie, -zabierać głos i logicznie argumentować, -wykazać umiejętność krytyki	-historia, -wiedza o społeczeństwie,
Egzystencjalizm – wyrazem pesymizmu chwili	-przedstawiciele Egzystencjalizmu, -podstawowe założenia sceptycyzmu, irracjonalizmu, pesymizmu.	-Wyjaśnienie pojęcia „egzystencjalizm”; -Przybliżenie postaci J.P. Sartre’a, M. Heideggera, S. Kierkegarda; -Omówienie głównych idei egzystencjalizmu.	-pracować z tekstem źródłowym, -wyszukiwać informacji, -odnaleźć polskich przedstawicieli tego nurtu, -prawidłowo analizować i wnioskować.	-język polski, -historia, -sztuka,
Problemy współczesnego świata	-dobrodziejstwa i przekleństwa postępu nauki i techniki, -era atomu, -zagrożenia ekologiczne, -powszechna komputeryzacja, -kwestie jednoczenia się Europy.	-Omówienie postępu cywilizacyjnego XXw -Wyjaśnienie korzyści i zagrożeń jakie niesie ze sobą postęp naukowo- techniczny. -Omówienie zjawiska powszechnej komputeryzacji. Przybliżenie drogi jednoczenia się Europy.	-wymienić wybrane osiągnięcia nauki i techniki XX wieku, -dokonać oceny ich znaczenia, -uzupełnić wiadomości w oparciu o różne źródła informacji, -przeprowadzić dyskusję dotyczącą komputeryzacji, -znać etapy jednoczenia się Europy, -rozumieć istotę jedności europejskiej, -rozumieć zagrożenia płynące z zanieczyszczenia środowiska naturalnego.	-historia, -język polski, -sztuka, -chemia, -fizyka, -wiedza o społeczeństwie,
Człowiek w czasach współczesnych	-problemy tolerancji, -godność i prawa człowieka, -organizacje strzegące praw człowieka.	-Charakterystyka pojęcia godność i prawo człowieka, -Wyjaśnienie pojęcia tolerancji, -Omówienie zadań organizacji stojących na straży przestrzegania praw człowieka.	-pracować z tekstem źródłowym; -podać przykład łamania praw człowieka; -podać przykład i omówić skutki braku tolerancji; -korzystać z mediów; -wyjaśnić w jaki sposób określone organizacje bronią praw człowieka; -napisać odezwę w obronie praw człowieka.	-historia, -język polski, -wiedza o społeczeństwie, -sztuka, -religia,